

Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie propagowania różnorodności kulturowej i dialogu międzykulturowego w stosunkach zewnętrznych Unii i jej państw członkowskich

(2008/C 320/04)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE,

1. UWZGLĘDNIAJĄC:

- Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,
- Konwencję UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego z dnia 20 października 2005 r. ⁽¹⁾,
- Konwencję UNESCO dotyczącą środków zmierzających do zakazu i zapobiegania nielegalnemu przywozowi, wywozowi i przenoszeniu własności dóbr kultury z dnia 14 listopada 1970 r.,
- decyzję nr 1983/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego (2008) ⁽²⁾;

2. PRZYJMUJĄC Z ZADOWOLENIEM:

- konkluzje prezydencji Rady Europejskiej w Brukseli z 19 i 20 czerwca 2008 r. ⁽³⁾, w których współpracę kulturalną i dialog międzykulturowy uznano za integralną część wszystkich odnośnych polityk zewnętrznych;

3. ODNOSZĄC SIĘ DO:

- rezolucji Rady z dnia 16 listopada 2007 r. dotyczącej europejskiego planu działań na rzecz kultury ⁽⁴⁾,
- konkluzji Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie kompetencji międzykulturowych ⁽⁵⁾,
- oraz do konkluzji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie planu prac w dziedzinie kultury na lata 2008–2010 ⁽⁶⁾;

4. PRZYJMUJĄC Z ZAINTERESOWANIEM:

- komunikat Komisji z dnia 10 maja 2007 r. dotyczący europejskiej agendy kultury w dobie globalizacji świata ⁽⁷⁾;

5. A TAKŻE MAJĄC NA UWADZE, ŻE:

- dialog międzykulturowy może przyczynić się do zbliżenia ludzi i narodów, zapobiegania konfliktom i do pojednania, zwłaszcza w regionach znajdujących się w niestabilnej sytuacji politycznej,
- wymiana kulturalna i działania w ramach współpracy kulturalnej, w tym w dziedzinie audiowizualnej, mogą przyczynić się ustanowienia stosunków opartych na partnerstwie, do wzmocnienia znaczenia i roli społeczeństwa obywatelskiego, do procesu demokratyzacji i dobrych rządów, a także do propagowania praw człowieka i podstawowych wolności,
- kultura, będąca istotnym elementem gospodarki opartej na wiedzy, jest także sektorem o dużym potencjale ekonomicznym, w odniesieniu w szczególności do przemysłu kulturalnego i twórczego oraz zrównoważonej turystyki kulturalnej,
- oddziaływanie Europy w świecie z artystycznego, intelektualnego i naukowego punktu widzenia zależy w głównej mierze od dynamiki jej działań na polu kultury i wymian kulturalnych z państwami trzecimi,
- związki kulturowe między Europą a pozostałymi regionami świata mogą okazać się istotne dla rozwoju dialogu międzykulturowego oraz dla opracowywania wspólnych projektów w zakresie kultury; Unia powinna ponadto dbać o propagowanie swojej różnorodności kulturowej i językowej;

6. ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI, W RAMACH ICH ODPOWIEDNIH KOMPETENCJI I W POSZANOWANIU ZASADY POMOCNICZOŚCI, ABY:

A. Dążyły do realizacji następujących celów politycznych:

1. wzmocnienie znaczenia i roli kultury w obszarach polityki i programach prowadzonych w ramach stosunków zewnętrznych i wspieranie współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi działającymi w sferze kultury, zwłaszcza z UNESCO i Radą Europy, tak aby poprawić jakość i różnorodność realizowanych działań kulturalnych i, ogólniej, przyczynić się do realizacji celów polityki zewnętrznej i do zapewnienia zrównoważonego rozwoju;
2. propagowanie Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego z dnia 20 października 2005 r. przez:
 - zachęcanie do ratyfikacji i wdrażania tej konwencji, która jest centralnym elementem stosunków kulturalnych Unii i państw członkowskich z państwami trzecimi oraz jednym z filarów globalnego zarządzania,

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2006/515/WE z dnia 18 maja 2006 r. w sprawie zawarcia Konwencji w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego (Dz.U. L 201 z 25.7.2006, s. 15).

⁽²⁾ Dz.U. L 412 z 30.12.2006, s. 44.

⁽³⁾ Dok. 11018/08.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 287 z 29.11.2007, s. 1.

⁽⁵⁾ Dok. 9021/08.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 143 z 10.6.2008, s. 9.

⁽⁷⁾ COM(2007) 242 wersja ostateczna.

- uwzględnienie w pełni w stosunkach zewnętrznych specyfiki działań, dóbr i usług kulturalnych, które mają znaczenie zarówno ekonomiczne, jak i kulturalne,
- nawiązanie lub kontynuowanie dialogu politycznego z państwami trzecimi, zwłaszcza na temat ram legislacyjnych i regulacyjnych, tak aby w większym stopniu uwzględnić kulturę w prowadzonej przez nie polityce,
- propagowanie zewnętrznych polityk kulturalnych sprzyjających dynamice i równowadze wymiany dóbr i usług kulturalnych z państwami trzecimi, zwłaszcza ze wschodzącymi gospodarkami, tak aby zachować i propagować różnorodność kulturową na świecie oraz przyczyniać się do żywotności europejskiej ekonomii kultury,
- zwiększenie udziału kultury w zrównoważonym rozwoju i wspieranie — w duchu partnerstwa — współpracy i solidarności z państwami rozwijającymi się służące zwłaszcza zwiększeniu zdolności tych państw do ochrony i propagowania różnorodności form wyrazu kulturowego, w tym przemysłów kultury i współczesnej twórczości;

3. wspieranie dialogu międzykulturowego przez kontynuację konkretnych projektów, działań uświadamiających i wymian dobrych praktyk prowadzonych z powodzeniem w państwach członkowskich i poza Unią w ramach Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego (2008), zwłaszcza na podstawie podsumowania tej akcji, które zostanie opracowane przez Komisję.

B. Zdefiniowały globalne i spójne podejścia:

- opracowanie europejskiej strategii służącej spójnemu i systematycznemu wprowadzeniu kultury do stosunków zewnętrznych Unii i przyczynieniu się do komplementarności działań Unii z działaniami jej państw członkowskich,
- realizacja indywidualnych strategii z regionami świata i państwami trzecimi, aby określić cele i środki działań w kwestii stosunków kulturalnych; strategię tę zostaną w szczególności dostosowane do charakterystyk i perspektyw zrównoważonego rozwoju ich sektora kultury, stanu wymiany kulturalnej z Unią oraz ich sytuacji gospodarczej i społecznej,
- te szczegółowe strategię będą mogły zostać zdefiniowane, zgodnie z podziałem uprawnień ustanowionym w Traktacie, na koniec procesu wiążącego się z wymianą wiedzy fachowej i uzgodnieniami z zainteresowanymi krajami i regionami.

C. Zwiększyły w tych ramach wsparcie na rzecz:

- działań polegających na współpracy kulturalnej prowadzonych z państwami trzecimi na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym służących zwa-

szcza wspieraniu wymian kulturalnych i artystycznych oraz koprodukcji, przyczynianiu się do szkolenia i mobilności artystów i osób zawodowo zajmujących się kulturą oraz, w razie potrzeby, wzmocnieniu — w szczególności przez wymianę wiedzy fachowej — zdolności rozwoju sektorów kultury krajów partnerskich,

- międzynarodowego wspierania europejskich działań, dóbr i usług kulturalnych, w tym audiowizualnych, jak np. zewnętrznych usług audiowizualnych, oraz mobilności poza Unią europejskich artystów i osób zawodowo zajmujących się kulturą,
- wielojęzyczności, w szczególności przez uczenie języków, tłumaczenia oraz przez rozwój potencjału wszystkich języków europejskich w zakresie pogłębiania dialogu kulturowego i gospodarczego z resztą świata, a także rozwoju kompetencji międzykulturowych,
- mobilności młodych ludzi w ramach stosownych inicjatyw i programów wspólnotowych, ich edukacji kulturalnej i artystycznej, w tym umiejętności korzystania z mediów, oraz ich dostępu do pełnej gamy form wyrazu artystycznego,
- ochrony praw autorskich i praw pokrewnych oraz zapobiegania oszustwom i piractwu, a także walki z tymi zjawiskami na szczeblu międzynarodowym, w ramach odpowiednich umów dwustronnych i wielostronnych oraz dialogu politycznego i współpracy z państwami trzecimi,
- ochrony, zachowania i wspierania dziedzictwa kulturowego, materialnego i niematerialnego oraz międzynarodowej współpracy, w tym przez wymianę doświadczeń w świetle wspomnianej wyżej konwencji UNESCO z 1970 roku, w dziedzinie zapobiegania i przeciwdziałania kradzieży dóbr kultury oraz nielegalnemu obrotowi tymi dobrami, w szczególności dobrami nielegalnie zdobytymi podczas nielegalnych wykopalisk lub grabieży pomników kultury.

D. Opracowały w tym kontekście następujące metody pracy i instrumenty:

- analizę sektorów kultury państw trzecich, w tym ich perspektyw rozwoju i ram regulacyjnych, tak aby przyczynić się do lepszego określenia strategii i działań, które należy podjąć; Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi i państwami trzecimi, wniesie wkład w tę analizę,
- korzystanie z doświadczenia państw członkowskich i wspieranie synergii, aby przyczynić się do komplementarności działań prowadzonych przez Unię z działaniami jej państw członkowskich, i inicjowanie wspólnych działań i projektów kulturalnych na szczeblu międzynarodowym; pomocna może być w tym otwarta metoda koordynacji w zakresie kultury,

-
- dopilnowanie, aby w ramach obowiązujących instrumentów finansowych zdefiniowane zostały programy operacyjne, dostosowane do charakteru sektora kultury, zwłaszcza do małych struktur produkcyjnych i dystrybucyjnych, oraz do specyfiki lokalnej państw członkowskich i krajów partnerskich: poprawa dostępu osób zawodowo zajmujących się kulturą do informacji o programach i działaniach wspierających, uproszczenie procedur otrzymywania dotacji, przyznawanie długoterminowej pomocy finansowej itd.,
 - uwzględnianie w ramach negocjowania umów międzynarodowych zawartych z organizacjami regionalnymi lub krajami partnerskimi strategii realizowanych z każdym z nich,
 - wspieranie zaangażowania artystów, osób zawodowo zajmujących się kulturą i, ogólniej, społeczeństwa obywatelskiego, zarówno państw członkowskich, jak i krajów partnerskich w opracowywanie i realizację strategii polityki zewnętrznej w zakresie kultury,
 - na koniec, propagowanie dalszej współpracy między instytucjami kulturalnymi państw członkowskich Unii, w tym instytucjami kultury, znajdującymi się w państwach trzecich oraz między ich odpowiednikami w tych państwach, zwłaszcza dzięki tworzeniu sieci.
-